

тивную интенцию субъекта. Триади́чный мимезис в кинодискурсе акцентує увагу не тільки на розумінні репрезентативних відносин між рухом тіла і об'єктом, але й на комунікативному характері таких репрезентативних відносин. Воплощення об'єднаної емоції в комунікації між автором і реципієнтом кинодискурсу відбувається на основі прагматических універсалій, які актуалізують інтерсуб'єктне взаємодіяння між автором і реципієнтом кинодискурсу. Воплощення емоції страху відображає її фізіологіческі проявлення і може відбуватися в двох основних формах: астеническої і стеническої. Характерними маркерами воплощення страху є миміческі, кінетическі, просодическі засоби, а також система паралінгвістичних кодів, які актуалізують вегетативні проявлення емоції. Воплощення емоції базується на об'єднаному досвіді авторів фільму і глядачів, що емоціональне стан може впливати на комунікативне поведіння. Інтерсуб'єктний характер воплощення емоції в кинодискурсе обумовлен тим, що глядач ідентифікує себе з Другими через інтерперсональний світ.

Ключевые слова: воплощення, інтерсуб'єктність, кинодискурс, невербальні засоби, емоція.

Krysanova Tetiana. Intersubjectivity of Emotions in Cinematic Discourse. The article focuses on the intersubjectivity of emotions as a means of their embodiment and its peculiar features in the English cinematic discourse. It is determined that the intersubjectivity forms a preverbal mechanism for construing emotions, acting as a system of interpersonal and intrapersonal relationships. The intersubjectivity finds its manifestation on the nonverbal level revealing the person's desire to interact and realize meanings. The result of the intersubjective interaction is the bodily mimesis – an imaginary representation of the emotion by non-verbal means. The triadic bodily mimesis in the cinematic discourse reflects the communicative nature of embodiment and includes the subject, the recipient, and the intentional component that connects them. The recipient of a polycoded statement in the cinematic discourse, recognizing a bodily sign, determines the communicative intention of the subject. The triadic mimesis in the cinematic discourse focuses not only on the awareness of representative relations between the movements of the body and the object, but also on the communicative nature of such representative relationships. The embodiment of the joint emotion in the communication between the film author and the recipient of the cinematic discourse is based on pragmatic universals that reflect the intersubjective interaction between the author and the recipient of the cinematic discourse. The embodiment of the emotion of fear reflects its physiological manifestation and can take place in two basic forms: asthenic and sthenic. Mimic, kinetic, prosodic means, as well as a system of paralinguistic codes that actualize vegetative manifestations of the emotion, are typical markers for embodying fear. The embodiment of the emotion is based on the common experience of film authors and recipients – viewers and the emotional feeling of fear can influence their communicative behavior. The intersubjective nature of emotion embodiment in the cinematic discourse is predetermined by the fact that viewers identify Themselves with the Other through the interpersonal world.

Key words: cinematic discourse, embodiment, emotion, intersubjectivity, nonverbal means.

УДК 81'373

Олена Кульчицька

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ГІБРИДНОЇ СЕМАНТИКИ В АНАЛІЗІ ПЕЙОРАТИВІВ

У статті викладено основні принципи й методики гібридної семантики (ГС), що одночасно використовують умовно-істинний та умовно-вживаний виміри (описові та причинно-наслідкові або експресивні аспекти мови). Основним положенням гібридної семантики є те, що умовно-істинний вимір не в змозі поодинокі зафіксувати й описати весь спектр значення слова, саме тому на допомогу йому приходять умовно-вживаний вимір, і результатом застосування обидвох стає повний опис значення будь-якої емотивної лексичної одиниці. Ми застосовуємо методику ГС для семантичного аналізу емотивного класу слів, зокрема пейоративів (тобто негативні, емоційно-навантажені експресивно оцінні лексеми), адже традиційна семантика подекуди не в змозі повністю описати значення таких лексичних одиниць. Це відбувається через те, що прагматичні теорії “значення як використання” часто розглядають як протилежні традиційній семантичній теорії. Проте у своїй книзі Д. Каплан (2016) доводить, що методи гібридної семантики можуть і повинні доповнювати традиційні підходи до семантичного аналізу. Його дослідження ґрунтується на спостереженні, що для певного класу мовних одиниць семантична теорія окреслює правила використання, а не те, що ці одиниці виражають. Це підтверджує філософське дослідження Л. Вітгенштейна, що вилось у таке положення: “Значення мовного виразу і є його використання” [1]. Д. Каплан розробив багатовимірний підхід до трактування поняття “значення”, яке він назвав гібридною семантикою, що поєднує у собі вимір умовно-вживаного разом із умовно-істинним в єдину систему. Ця система долає емпіричні

прогалини та концептуальні проблеми теорії традиційної семантики [2]. Цей підхід здатний вирішувати не тільки проблеми використання пейоративів у мові, але й інших емотивно-навантажених оцінних лексичних одиниць.

Ключові слова: гібридна семантика (ГС), умовно-істинне та умовно-вживане, гібридні лексичні одиниці, пейоративи, спосіб вираження.

Постановка наукової проблеми та її значення. Опис значення пейоративних лексичних одиниць, як окремого пласту емотивної лексики, є досить складним завданням з погляду традиційної семантики. Така лексика не зафіксована в лексикографічних джерелах, адже слова набувають нових відтінків у їхньому використанні. Значення таких слів є динамічним, “рухомими”.

Прагматичні теорії “значення як використання” часто розглядають як принципово протилежні традиційній семантиці. Проте дослідження Девіда Каплана показують, що методи гібридної семантики повинні доповнювати традиційну семантику. Він вказує на те, що для певних лексичних одиниць семантична теорія окреслює правила використання, а не вираження цих одиниць. За основу свого припущення, Д. Каплан взяв положення, яке стало результатом дослідження Л. Вітгенштейна: поняття “значення” в більшості випадків визначається як “значення мовного виразу і його використання” [1].

Аналіз досліджень цієї проблеми. Загалом обґрунтування поняття гібридної семантики та опис її основних методів було проведено такими лінгвістами як Кратцер Анжеліка (Німеччина, 1999), Девід Каплан (США, 1999), Крістофер Потт (США, 2005), Лауренс Хорн (США, 2007), Ерік МакКріді (Японія, 2010), і що на сучасному етапі узагальнено науковою працею Данієля Гутсмана (Німеччина, 2015). Основним положенням є те, що умовно-істинний вимір не в змозі поодинокі зафіксувати й описати весь спектр значення слова, саме тому на допомогу йому приходять умовно-вживаний вимір, і результатом застосування обидвох стає повний опис значення будь-якої емотивної лексичної одиниці.

Мета і завдання статті – висвітлити результативність новітнього підходу до трактування емотивних мовних одиниць на основі проведеного аналізу пейоративної лексики, застосовуючи для цього два основні методи семантичного аналізу: умовно-істинний та умовно-вживаний, як основоположні в гібридній семантиці.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Д. Каплан розробив багатовимірний підхід до трактування поняття “значення”, який у роботах автора отримав назву гібридної семантики. Гібридна семантика поєднує у собі вимір умовно-вживаного разом із умовно-істинним єдиною системою. Ця система долає емпіричні прогалини та концептуальні проблеми теорії традиційної семантики [2]. За допомогою такого підходу ми здатні вирішувати не тільки проблеми використання пейоративних лексичних одиниць у мові, але й інших емотивно-навантажених оцінних мовних одиниць.

Сучасні семантичні дискусії фокусуються загалом на двох підходах: теоріях, які, підкреслюючи важливість описової інформації, асоціюються і пов’язуються із референтом, і ті, які підкреслюють причинно-наслідкові факти про умови використання референта. Встановлено, що судження індивідуумів базуються як на описовій (істинній), так і на причинно-наслідковій (уживаній) інформації, а різницю між їхніми судженнями неможливо пояснити належністю до “лише описової” чи “лише причинно-наслідкової теорії”. Іншими словами, гібридна семантика інтегрує ці рівноцінно релевантні до референта чинники. Існує багато способів формулювання гібридної семантичної теорії, зокрема різні способи, в якій причинно-наслідкові зв’язки та описова інформація можуть функціонувати як разом так і самостійно [4].

На думку Д. Каплана, використання умовно-вживаного (причинні фактори узусу) повинно мати формальну семантичну мотивацію, поруч із домінуючим у традиційній семантичній теорії поняттям умовно-істинного. У теорії Д. Каплана поняття умовно-істинного доповнюється поняттям умовно-вживаного. Тобто, якщо для великого класу лексичних одиниць їхнє значення можна зафіксувати описуючи спосіб, яким ці одиниці визначають умовно-істинне,

існує ще один великий клас лексичних одиниць, значення яких може бути описано повністю або частково шляхом їхнього використання. В той час, як перший клас одиниць передає умовно-істинний зміст, другий передає те, що у гібридній семантиці називається умовно-вживаним змістом. Отже, крім стандартного аналізу умовно-істинних мовних одиниць, який є в основі традиційної семантики, також повинен існувати аналіз умовно-вживаних лексичних одиниць, які описують як перший так і другий клас слів та повністю відображають їхнє значення.

Підсумовуючи, зазначимо, що згідно з теорією значення в гібридній семантиці існують два різні виміри значення: умовно-істинне трактування лексичних одиниць і трактування умовно-вживаних [5]. Серед таких мовних одиниць ми аналізуємо пейоративи, які ми визначаємо як негативні, емоційно-навантажені експресивно оцінні лексеми. У наведених нижче реченнях використовуються умовно-істинний та умовно-вживаний виміри як основні методи аналізу в межах гібридної семантики у вузькому сенсі (ми використовуємо скорочення TC = truth-conditional – умовно-істинне та UC = use-conditional – умовно-вживане для їхньої диференціації):

Leah found him – she was being stupid, cocky, trying to prove something. She engaged him alone... [14].

TC: Leah found him – she was trying to prove something. She engaged him alone...

UC: Leah found him – she was being stupid, cocky, trying to prove something. She engaged him alone...

Це можна зобразити схематично так:

*Leah found him – she was being stupid, being stupid, cocky
cocky, trying to prove something. = -----
She engaged him alone... Leah found him trying to prove something.*

Тобто:

$$P = \frac{TC}{UC}$$

Отже, повне значення виразу складається з умовно-істинного виміру плюс будь-який додатковий зміст, який диктується умовно-вживаним виміром, що передається лексемами *stupid* та *cocky* або будь-якими іншими емотивними виразами, що можуть бути вживаними замість наявних *stupid* та *cocky*, оскільки мовець має негативне ставлення до адресата.

Наведені нижче два речення є прикладом аналізу пейоративів у розрізі гібридної семантики:

And then Riley will probably send me out with more of Raoul's mutants again [6].

TC: and then Riley will probably send me out with more of Raoul's *people* again.

UC: and then Riley will probably send me out with more of Raoul's [*unpleasant and frightening things/humans that I disapprove of them and their actions*] again.

Отже, у гібридній семантиці зміст деяких лексичних одиниць найкраще фіксується умовами використання, а не тим, що виражає умовно-істинне. Відповідно, інтерпретуючи і саме речення в парадигмі гібридної семантики, можна стверджувати, що воно набуває цінності як у межах умовно-вживаного, так і умовно-істинного [7].

Згідно з позицією дослідників гібридної семантики, основна ідея полягає в тому, щоб використовувати перспективу умовно-вживаного не для заміщення, а для доповнення традиційної семантики та для розширення традиційних семантичних методів до тих аспектів значення, які перебувають за межами її сфери. Для ілюстрації тих видів аспектів значення, які можна вивчати в рамках цієї розширеної семантичної теорії, ми аналізуємо таку мінімальну пару:

1. A group of *boys* were seen going down the street [13].

2. A group of *yobs* were seen going down the street.

В аспекті традиційної семантики перше та друге речення є істинними в однакових ситуаціях. Проте друге речення виражає негативне ставлення, певне неприйняття і зневагу, яке відсутнє в першому реченні та яке не зафіксовано шляхом використання умовно-істинного у реченні. Але те положення, що пропонує Д. Каплан, полягає в тому, що негативне ставлення у

другому реченні асоціюється з виразом *yobs* за лінгвістичною конвенцією, і тому слід розглядати його як семантичний, а не прагматичний аспект змісту, Щоб зафіксувати такі аспекти значення, ми посилюємо перспективу умовно-істинного, нашаровуючи на семантику слова додатковий рівень умовно-вживаного. Для фіксації повного семантичного змісту слова у другому реченні, слід враховувати як умовно-істинний вимір, так і умовно-вживаний. Відтак:

ТС. A group of *boys* were seen going down the street. [*neutral meaning*]

УС. A group of *yobs* were seen going down the street is properly used if the speaker feels negatively about those boys [*negative meaning, namely pejorative*].

Ми називаємо лексичні одиниці, такі як *yobs*, що повною мірою розкривають своє значення завдяки ТС та УС вимірам, гібридними. Крім таких гібридних лексичних одиниць, є ще і композиційно-гібридні одиниці, які визначаються як будь-які словосполучення у значенні яких присутнє негативне емоційно-оцінне експресивне ставлення. Ми спостерігаємо це у наступному прикладі, де таке ставлення передається експресивним прикметником *headless* у поєднанні з лексемою *yobs*, який так само слугує інтенсифікатором пейоративного значення:

A group of *headless yobs* were seen going down the street.

Для повного розуміння та відповідно для опису лексико-семантичного структури таких гібридних семантичних виразів необхідно провести аналіз, який використовує як умовно-вживаний вимір, так і умовно-істинний, тобто гібридний. Як ми бачимо з наведених вище прикладів, в межах такої семантики речення набуває своєї цінності у поєднанні істинних умов із умовами використання [8].

З семантичної точки зору складність полягає не в реальності емоційного досвіду, а в значенні слів, за допомогою яких люди висловлюють свої емоції [9]. Як ми вже показали вище, умовно-істинне поодинокі не в змозі зафіксувати весь спектр значення слова [10]. Хоча, умовно-вживаний вимір значення слова ідеально піддається обробці методами традиційної семантики, як тільки ми визнаємо, що значення емотивних слів та інших лексичних одиниць у межах умовно-вживаного може бути зафіксовано постановкою такого запитання: за яких обставин такі лексичні одиниці належно використовуються. Замість того, щоб поставити запитання, що робить вигук “Takeahike!” істинним, ми запитуємо, в яких контекстах він може бути використаним із пейоративним значенням:

1. Умовно-істинний (ТС)

1 “Take a hike!” [13]

2 is *true*, – mode of expression

if you are offered to take a hike.

2. Умовно-вживаний (УС)

1 “Take a hike!”

2 is *properly used*, – mode of expression

3 if the speaker experiences negative emotions.

Отже, лексична одиниця пов’язана з умовами які фіксують її значення. Найголовніша різниця полягає в тому, як встановлюється цей зв’язок (2-й рядок), іншими словами “способом вираження” як його називає Д. Каплан [12]. У першому випадку спосіб вираження пов’язаний з лексичною одиницею через призму умовно-істинного, а в другому вирадку через призму умовно-вживаного, що надає виразу пейоративного значення. Ми також пропонуємо розширити аналіз способу вираження зверненням частково чи повністю до критеріїв виділення пейоративної лексики, в тому числі і лексикографічних, (повністю для абсолютних пейоративів і частково для гібридних), який ми подаємо у квадратних дужках:

And then Riley will probably send me out with more of Raoul’s mutants again [6].

ТС: and then Riley will probably send me out with more of Raoul’s *people* again.

УС: and then Riley will probably send me out with more of Raoul’s [*emoseme of disdain*] + [*unpleasant and frightening thing*] + [*very bad*] + [*DS moral-immoral*] + [*dissapproving*] again.

вживання слів та дає повне розуміння семантики слів. Найголовніше, при використанні цього методу можна стверджувати, що кожна лексична одиниця має друге, незафіксоване значення, але воно так само як і зафіксоване у лексикографічних джерелах значення буде абсолютно релевантним значенням даної лексичної одиниці.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Підсумовуючи вище викладений матеріал, ми займаємо позицію, що пейоративи одночасно передають ТС та УС зміст, де пейоративна частка є взятою з виміру умовно-вживаного, вказуючи на негативну емоційно-навантажену експресивну оцінність чи то у використанні номінальних чи дієслівних пейоративів. Беручи до уваги все сказане вище, ми стверджуємо, що гібридна семантика чітко та повно описує значення та використання пейоративів. Це не лише сприяє загальному розумінню емотивної лексики, але також може застосовуватися як корисний інструмент для опису інших мовних одиниць.

Джерела та література

1. Wittgenstein's Philosophical Investigations: A Critical Guide / edited by Arif Acmed. – Cambridge University Press, 1953. – 248 p.
2. Gutzmann D. Use-Conditional Meaning: Studies in Multidimensional Semantics / D. Gutzmann. – Oxford Studies in Semantics and Pragmatics, 2015. – 272 p,
3. Genone J. Concept possession, experimental semantics, and hybrid theories of reference / James Genone, Tania Lombrozo // *Philosophical Psychology*. – October 2012. – Vol. 25, №. 5. – P. 717–742.
4. Evans G. The varieties of reference / G. Evans. – Oxford : Oxford University Press, 1982. – 418 p.
5. Tenchimi M. P. A multi-act perspective on slurs / Maria Paola Tenchimi, Aldo Frigerio // *Pejoration* / edited by Rita Finkbeiner, Jorg Meibauer, Heike Wiese John. – Amsterdam ; Philadelphia : Benjamins Publishing Company, 2016. – P. 171.
6. Meyer S. The short second life of Bree Tanner / S. Meyer. – Little : Brown publishing, 2010. – P. 15.
7. Gutzmann D. Hybrid semantics for modal particles / D. Gutzmann // *Sprache und Datenverarbeitung*. – 2009. – № 33 (1–2). – P. 45–59.
8. [Electronic resource]. – Access mode : file:///C:/Users/k.elena/Downloads/davis-gutzmann_sub19.pdf
9. Goddard C. Semantic Analysis. A practical Introduction / Cliff Goddard. – Oxford University Press, 1998. – 411p.
10. Kaplan D. The meaning of “ouch and oops” / D. Kaplan. – Unpublished manuscript, 1999. – P. 6.
11. Gutzmann D. Use-conditional meaning (Oxford studies in Semantics and Pragmatics 6) / D. Gutzmann. – Oxford University Press, 2015. – 272 p.
12. Gutzmann D. Quantification with pejoratives / D. Gutzmann, E. McCready // *Pejoration* / edited by Rita Finkbeiner, Jorg Meibauer, Heike Wiese. – Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2016. – P. 80.
13. Shuttleworth M. Englische Schimpfwörter von A bis Z / Malcolm Shuttleworth. – Anaconda Verlag, 2015. – 96 p.
14. Mayer S. Eclipse / Stephenie Mayer. – Little : Brown publishing, 2007. – 640 p.
15. [Electronic resource]. – Access mode : https://en.wikipedia.org/wiki/Iverson_bracket

References

1. Wittgenstein's Philosophical Investigations. 1953. *A Critical Guide*. Edited by Arif Acmed. Cambridge University Press.
2. Gutzmann, Daniel. 2015. *Use-Conditional Meaning: Studies in Multidimensional Semantics*. Oxford Studies in Semantics and Pragmatics.
3. Genone, James, Lombrozo, Tania. 2012. “Concept possession, experimental semantics, and hybrid theories of reference”. *Philosophical Psychology* Vol. 25, No. 5.
4. Evans, G. 1982. *The varieties of reference*. Oxford: Oxford University Press.
5. Tenchimi, Maria Paola, Aldo, Frigerio. 2016. *A multi-act perspective on slurs*. In *Pejoration*. John Benjamins Publishing Company. Edited by Rita Finkbeiner, Jorg Meibauer, Heike Wiese. Amsterdam/Philadelphia.
6. Meyer, Stephanie. 2010. *The short second life of Bree Tanner*. Little, Brown publishing.
7. Gutzmann, Daniel. 2009. *Hybrid semantics for modal particles*. *Sprache und Datenverarbeitung*. 33 (1–2).
8. file:///C:/Users/k.elena/Downloads/davis-gutzmann_sub19.pdf
9. Goddard, Cliff. 1998. *Semantic Analysis. A practical Introduction*. Oxford University Press.
10. Kaplan, David. 1999. *The meaning of “ouch and oops”*. Unpublished manuscript.
11. Gutzmann, Daniel. 2015. *Use-conditional meaning (Oxford studies in Semantics and Pragmatics 6)*. Oxford University Press.

12. Gutzmann, Deniel, McCready, Eric. 2016. "Quantification with pejoratives". In *Pejoration*. Edited by Rita Finkbeiner, Jorg Meibauer, Heike Wiese. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company
13. Malcolm Shuttleworth. 2015. *Englische Schimpfwörter von A bis Z*. Anaconda Verlag.
14. Mayer, Stephenie. 2007. *Eclipse*. Little, Brown publishing.
15. https://en.wikipedia.org/wiki/Iverson_bracket

Кульчицкая Елена. Использование методов гибридной семантики при анализе пейоративов. В статье изложены основные принципы и методики гибридной семантики (ГС), которые одновременно используют условно-истинное и условно-применяемое измерения (описательные и причинно-следственные или экспрессивные аспекты языка). Основным положением гибридной семантики является то, что условно-истинное измерение не в состоянии в одиночку зафиксировать и описать весь спектр значения слова, именно поэтому на помощь ему и приходит условно-применяемое измерение, и результатом применения обоих становится полное описание значения любой эмотивной лексической единицы. Мы применяем методики ГС для семантического анализа эмотивного класса слов, а именно пейоратив (то есть отрицательные, эмоционально-нагруженные экспрессивно оценочные лексемы), ведь традиционная семантика порой не в состоянии полностью описать значение таких лексических единиц. Это происходит потому, что прагматичные теории "значения как использования" часто рассматриваются как противоположные традиционной семантической теории. Однако в своей книге Д. Каплан (2016) доказывает, что методы гибридной семантики могут и должны дополнять традиционные подходы к семантическому анализу. Его исследования основываются на наблюдении, что для определённого класса языковых единиц семантическая теория определяет правила использования, а не то, что эти единицы выражают. Это подтверждается философскими исследованиями Л. Витгенштейна, которые вылились в следующее утверждение: "значение языкового выражения и является его использованием" [1]. Д. Каплан разработал многомерный подход к трактовке понятия "значение", которое он назвал гибридной семантикой, что сочетает в себе измерение условно-применяемого вместе с условно-истинным в единую систему. Эта система преодолевает эмпирические пробелы и концептуальные проблемы теории традиционной семантики [2]. Данный подход способен решать не только проблемы использования пейоративов в языке, но и других эмотивно-нагруженных оценочных лексических единиц.

Ключевые слова: гибридная семантика (ГС), условно-истинное и условно-применяемое, гибридные лексические единицы, пейоратив, способ выражения.

Kulchytska Olena. Usage of TC@UC Methods or Hybrid Semantics in Pejorative's Analysis. The article outlines the basic principles of hybrid semantics that employs both, descriptive and causal dimensions simultaneously, since there are many expressions, simple or complex, that are called mixed or hybrid expressions and that contribute to the general understanding of pejoratives or any other emotive words.

Pragmatic theories of "meaning as use" are often regarded as fundamentally opposed to traditional truth-conditional semantics. However, David Kaplan's research shows conditions of use can and should have a place in formal approaches to natural language meaning. His project is based on the observation that for certain expressions of natural language, a correct semantic theory would state rules of use rather than something like a concept expressed. It is supported by Wittgenstein's *Philosophical Investigations* that for a large class of cases (though not for all) in which we employ the word *meaning* it can be defined thus: the meaning of a word is its use in the language (...) [1]. He develops a multidimensional approach to meaning, which the author calls hybrid semantics (HS) for short that incorporates use conditions alongside truth conditions in a unified framework. This system overcomes the observational, empirical gaps and theoretical and conceptual problems of previous frameworks of multidimensional semantics [2]. This approach is able to deal not only with the standard cases of pejoratives, but also with other kinds of use-conditional items that are often overlooked in the current literature.

According to the researches in a field of HS, the idea is to use a use-conditional perspective to supplement truth-conditional semantics, but not to replace it entirely, in order to extend conventional semantic methods to expressions and meaning aspects that, from a purely truth-conditional perspective, are considered to fall outside the scope of conventional semantics.

Key words: hybrid semantics (HS), truth- and use-conditions, pejoratives, mode of expression.